

فراز و فرودهای گونه سینمایی جنگ سینمای دفاع مقدس نیازمند یک خانه تکانی است

حدود ۳۵ سال است که از پایان جنگ تحمیلی می‌گذرد. در کارنامه تولیدات سینمایی کشور در مدیریت‌های مختلف سینمایی از مهدی کلهر تا محمد خزاعی از میان نزدیک به دوهزار فیلم سینمایی تولید شده، قریب به ۲۶۱ اثر به سینمای جنگ یا سینمای دفاع مقدس اختصاص دارد که این رقم با توجه به اهمیت این برهه از تاریخ کشورمان، رقم در خور توجهی نیست. در میان انواع چرخه‌های فیلمسازی، چرخه فیلم‌های جنگی و دفاع مقدس از نمونه‌های بارز، تولیدات بر اساس ویژگی‌های فرهنگی، بومی و آرمانی ما بوده است. سینمای دفاع مقدس، بر اساس تحمیل جنگ از سوی عراق و بر اساس یک نیاز واقعی شکل گرفت و تولیدات قابل توجهی در این فضا عرضه شد. به طوری که در برهه‌هایی توانست به موفقیت‌هایی در این حوزه دست بیابد و حتی به سوی سینمای مقاومت برود اما این روند به دلایل متعدد متوقف شد و تولیدات سینمای دفاع مقدس به دلیل نبود استقلال فکری سینماگران، عدم حمایت از سوی ارگان‌ها و نهادهای مرتبط، سیستم پیچیده بوروکراسی، سردرگمی فیلمسازان از نبود یک سازمان واحد در امور فیلم‌های دفاع مقدس و... کم‌رنگ شده است. خبرنگار صبا درباره اینکه وضعیت کنونی سینمای دفاع مقدس، از نگارش و تولید تا گیشه و فروش چگونه است و چرا بدنه سینمای ایران دیگر تمایلی به رونق بخشیدن به این ژانر ندارد در آرزوی هنرمندانی پرسیده است که روزگاری دستی در این سینما داشته یا دارند و اکنون نیز به انتظار رونق سینمایی نشسته‌اند که با ساز و کارش آشنایند و دوست دارند ایده‌های به روزشان را با مفاهیمی در این سینما بیان کنند.

نیره رضایی مطلق
گفت و گو

شرف الدین تصریح کرد: اکنون شاهد سرمایه‌گذارانی هستیم که از ارشاد پیشی گرفته‌اند و از آن‌ها انتظار می‌رود راه را برای تولیدات دفاع مقدس هموار کنند. همان طور که سال پیش در جشنواره فیلم فجر شاهد چند اثر قوی مانند «موقعیت مهدی»، «غریب»، «اتاقک گلی» بودیم که نشان از پشت سر گذاشتن سختی و مرارت‌های فراوان گروه تولیدش داشت اما دیدن اثری قوی و مردمی که از دل جنگ و واقعیت‌های آن برخاسته خستگی را از تن عوامل به در می‌کند. وی در پایان بر بایستی نشست‌های تخصصی در حوزه دفاع مقدس و سینمای مقاومت را ضروری دانست و گفت: نباید این ژانر به ر کود بیفتد و باید مدام درباره‌اش حرف زد و خواسته‌هایش را بیان کرد. مدیرعامل سابق انجمن سینمای انقلاب و دفاع مقدس افزود: وظیفه یکایک دستگاه‌ها و نهادهای فرهنگی و نظامی کشور حمایت از سینمای دفاع مقدس و سینمای مقاومت است و هیچ یک از آن‌ها نباید در این زمینه اهمال کاری کنند. سازمان سینمایی در درجه اول و بعد از آن سازمان اوج، سوره و... باید از تولیدات دفاع مقدس حمایت کرده برای این کار بودجه بگذارد و قبل از هر چیز فیلم‌های دفاع مقدس ماندگار در نوبت نمایش را اکران کنند.

شرف الدین در پایان این گفت‌وگو تصریح کرد: اگر به ژانر دفاع مقدس باور داریم باید این گونه مهم و استراتژیک سینمایی را تقویت کنیم و مدیران اگر داعیه انقلابی‌گری دارند نباید این سینما را به حال خود رها کنند.

ابوالفضل صفری:

ساخت فیلم‌های دفاع مقدس ضرورتی انکارناپذیر است
ابوالفضل صفری تهیه‌کننده مینی‌سریال هفت قسمتی «عاشورا» به کارگردانی هادی حجازی فر به گوشه‌هایی از سرگذشت لشکر ۳۱ عاشورا در دفاع مقدس با نگاهی ویژه به زندگی شهیدان مهدی و حمید باکری پرداخت. سریالی که نسخه سینمایی‌اش با نام «موقعیت

با ارزش می‌پردازیم مخاطب نیز وزن و اهمیت آن را می‌فهمد و از آن استقبال می‌کند. به گفته این تهیه‌کننده ذائقه مخاطب عوض نشده بلکه جریان سینمای دفاع مقدس کم‌رنگ شده و آرام آرام در پشت لایه‌هایی از کمبود و عدم توجه مدیران سینمایی ایران پنهان شده است. مدیرعامل سابق انجمن سینمای انقلاب و دفاع مقدس تصریح کرد: اگر فیلمسازی بخواند درباره عملیاتی فیلم بسازد و جنگ را نشان بدهد باید از حمایت ارگان‌ها و نهادهای ذی‌ربط برخوردار باشد که متأسفانه هر چه جلوتر می‌رویم که این حمایت‌ها کم می‌شود. در حمایت با سلیقه‌های متفاوت روبه‌رو می‌شویم که این برای فیلمساز مشکل ساز است و فیلمساز به مرحله‌ای می‌رسد که ترجیح می‌دهد اصلاً فیلم جنگی نسازد. شرف الدین ارتقای دانش و مهارت در سینمای دفاع مقدس را لازمه خلق یک اثر هنری خوب عنوان کرد و گفت: متأسفانه کل سینمای ما مشکل کمبود مطالعه و کم کاری دارد. هر چند ما فیلمساز خلاق کم نداریم و باید از آن‌ها حمایت کنیم تا ارتقای بینش و دانش را همزمان در سینماگران به وجود بیاوریم تا بتوانیم نقش آفرینی موثری در انتقال مفاهیم دفاع مقدس داشته باشیم. وی افزود: مهمترین نکته‌ای که باید در نظر گرفت این است که باید روی نویسنده‌ها و فیلمنامه‌ها از نوع اقتباسی هم سرمایه‌گذاری کرد. نویسندگان مستعد و شایق شناسایی شوند تا در کنار کارگردانان با سابقه به کار بپردازند.

تهیه‌کننده فیلم‌های سینمایی «چوب‌خط» و «فرزند صبح» در پاسخ به این نکته که تولید فیلم جنگی ساز و کار سخت و پیچیده‌ای دارد و سنگ‌اندازی‌ها به قدری است که کارگردانان عطایش را به لقایش می‌بخشند گفت: ساخت فیلم جنگی شجاعت می‌خواهد. هر کاری ذات خودش را دارد و ذات اثر جنگی سختی و مرارت و شنیدن تهمت و... است. به همین دلیل کسی که این سختی‌ها را پشت سر می‌گذارد و بردباری به خرج می‌دهد قهرمان می‌شود و اثرش ماندگار می‌شود.

محمد رضا شرف الدین:

مدیران اگر داعیه انقلابی‌گری دارند، سینمای دفاع مقدس را به حال خود رها نکنند

محمد رضا شرف الدین مدیرعامل سابق انجمن سینمای انقلاب و دفاع مقدس مهمترین ضعف سینمای دفاع مقدس را به روز نشدن آن دانست و گفت: دفاع مقدس و جنگ یک واقعه تاریخی است که از نظر سیاسی، فرهنگی، تاریخی و اجتماعی تأثیر عمیقی بر جامعه می‌گذارد. هر سال در هالیوود ما با اثری جنگی روبه‌رو می‌شویم که در نوع خودش قدیمی رو به جلو است. این خاصیت سینمای جنگ با همه ویژگی‌هایش است که هر زمانی به آن بپردازیم مطالبی که بیان می‌شود حتی در صورتی که تکراری باشد، نو است چون خاستگاه آن یک خاستگاه انسانی و ملی است. وی سینمای دفاع مقدس را بخشی از سینمای مقاومت عنوان کرد و افزود: اگر در تولیدات دفاع مقدس فقط درگیر آثار تاریخی جنگ و یا تبعات جنگ شدیم برای این است که به وجه مقاومت آن توجهی نمی‌کنیم. کسانی که می‌خواهند در حوزه سینمای دفاع مقدس اثری تولید کنند، باید مفهوم مقاومت را فهمیده باشند. موضوعات هسته‌ای، دیپلماسی مقاومت و ورود به سینمای امنیتی ما را به سینمای مقاومت نزدیک می‌کند. شرف الدین رشد سینمای دفاع مقدس را در سه دهه اخیر چشمگیر دانست و گفت: از اولین فیلم جنگی تا فیلم «تنگه ابوغریب» و «موقعیت مهدی» مسیر درستی طی شده و نشان از ارتقای کارگردانی، فیلمنامه و تکنیک دارد اما این فقط یک بعد از این سینماست و انتظارمان این است که با آثار شاخص بیشتری روبه‌رو شویم. وی با بیان اینکه ذائقه سینمای ایران برای فروش در گیشه عوض شده اما این تغییر در سینمای دفاع مقدس به شکل بهتری رخ داده، عنوان کرد: هر چند ذائقه مخاطب به علت حضور فیلم‌های بی‌ارزش و سخیف در قالب کمدی تغییر کرده اما این تغییر ذائقه مخاطبین به سینمای دفاع مقدس ربطی ندارد. وقتی ما به یک موضوع مهم و